הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רמה רמו

ט מִרְדְּכִי פֶּרֶק קַמָּא דְּשַׁבָּת (סי' רמז).

א רַמְב"ם פֶּרֶק ו' מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת (הט"ז) וּכְרַבֵּנוּ הֶרֵי"ף.

ב הָרא"ש (שבת פ"א סי' לו) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יוֹנָה אַהָא דְּשַׁבָּת י"ט (ע"א) וְכֵן נִרְאֶה מִפֵּרוּשׁ רַשׁ"י שָׁם (ד"ה לא ישכיר).

לְיִשְׂרָאֵל בְּרִבִּית (קְצוּצָה) מְעוֹתָיו, (כב) מֻתָּר לִטֹּל שְׂכַר שַׁבָּת, לְפִי שֶׁהוּא בִּרְשׁוּת הָאֵינוּ יְהוּדִי וְאֵין לְיִשְׂרָאֵל חֵלֶק בּוֹ, וְגַם אֵין הַיִּשְׂרָאֵל אוֹמֵר לוֹ לַעֲסֹק בְּשַׁבָּת, וְהָאֵינוּ יְהוּדִי כִּי טָרַח בְּנַפְשֵׁהּ טָרַח לְקַיֵּם תְּנָאוֹ:

ו (כג) * ט[אִם אָפוּ אֵינָם יְהוּדִים תַּנּוּרוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּשַׁבָּת * עַל כָּרְחוֹ (כד) וְנָתְנוּ לוֹ פַּת בְּשַׂכַר הַתַּנּוּר, * אָסוּר לֵהָנוֹת מִמֶּנּוּ:

רמו דִּינֵי הַשְׁאָלָה וְהַשְׂכָּרָה לְאֵינוּ יְהוּדִי בְּשַׁבָּת. ובו ה' סְעִיפִים:

א (א) [א]מֻתָּר לְהַשְׁאִיל וּלְהַשְׂכִּיר כֵּלָיו לְאֵינוּ יְהוּדִי, וְאַף עַל פִּי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בָּהֶם מְלָאכָה בְּשַׁבָּת, מִפְּנֵי שֶׁאֵין אָנוּ מְצֻוִּים עַל שְׁבִיתַת כֵּלִים. [ב]וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּכֵלִים שֶׁעוֹשִׂין בָּהֶם מְלָאכָה, * כְּגוֹן מַחֲרֵשָׁה (ב) וְכַיּוֹצֵא

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

מֵהַמַּלְכוּת עַל זֶה וּמְפָרְסָם שֶׁיִּשְׂרָאֵל הַהוּא הִשִּׂיגוֹ, אָסוּר, אַף שֶׁהוּא אֲמִירָה מֵעֶרֶב שַׁבָּת שֶׁיַּעֲשֶׂה בְּשַׁבָּת גַּם כֵּן אָסוּר, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַבַּיִת יוֹסֵף (סי' רמד ד"ה כתב המרדכי) לְעִנְיָן מָכָס, אַךְ כֵּיוָן שֶׁהוּא בְּקִבְלַת וְאֵין כָּאן רַק חֶשְׁדָּא יֵשׁ לוֹמַר מֵהֵיכָא תֵּיתֵי יַחְשְׁדוּהוּ שֶׁאָמַר לוֹ כֵּן בְּשַׁבָּת, וְלָכֵן יֵשׁ כָּאן מָקוֹם הַתֵּר. וּמִכָּל מָקוֹם אֵין זֶה לְהַקֵּל רַק בְּמָקוֹם הֶפְסֵד שֶׁיֵּשׁ לַחֹשׁ שֶׁאִם יִהְיֶה סָגוּר בְּשַׁבָּת יַפְסִיד הַחֲנוּת, וְגַם שֶׁיַּשְׂכִּיר גּוּף הַחֲנוּת לְאֵינוֹ יְהוּדִי דְּכִי מְעַיֵּיל לְדִנְפְשֵׁיהּ קָא מְעַיֵּיל, דְּשָׂכִירוּת לְיוֹמָא מִמְכָּר, וְגַם בְּאֹפֶן הַמְבֹאָר שְׁחוּץ מִשְׂכָּרוֹ יֵשׁ דָּבָר קָצוּב מֵהַמְּכִירָה, וְגַם בְּחֹל לֹא יֵשֵׁב שָׁם יְהוּדִי לְסַיֵּעַ עִמּוֹ בְּמְכִירָה עַיֵּן שָׁם. וְעוֹד כָּתַב שֶׁאֵין לַחֹשׁ מֻחְמֶּצֶת שֶׁהִמְתְּצַק צָרִיךְ לִכְתֹּב בְּפִנְקָס מַה שֶּׁמּוֹכֵר דְּהָוֵי אִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַבַּיִת יוֹסֵף עַיֵּן שָׁם ש"ו (סי"א) לְסמֹךְ עָלָיו דְּכָאן אֵין לוֹ הֶכְרֵחַ שֶׁיִּכְתֹּב בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, וְעוֹד דִּכְדִבְרֵי הָרַמְ"א בְּסִימָן ש"ו (סי"א) לְעִנְיָן מָכָס, יֵשׁ לְחַלֵּק, לְעִנְיָן כְּתֹב שֶׁלָּהֶם עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן רמ"ד סָעִיף קָטָן ז' בְּשֵׁם הַנּוֹדָע בִּיהוּדָה (מהדו"ת או"ח סי' לג) שֶׁמַּחְמִיר בְּעִנְיָן כְּתֹב בְּדִפּוּסִין שֶׁלָּהֶם עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּבֵרְכֵי יוֹסֵף (סי' רמד סק"ה) בְּשֵׁם הָרַב רַבִּי שְׁלֹמֹה סְאלְמִי הוֹבְאָה בְּסֵפֶר שַׁעֲרֵי יְשׁוּעָה כְּתֹב יָד. מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ אוֹצָר חֹמֶץ וְהַשֵּׂר מַכְרִיחוֹ שֶׁלֹּא יִהְיֶה סָגוּר בְּשַׁבָּת, בְּעֶרֶב שַׁבָּת אַחַר חֲצוֹת יֹאמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי כָּל אֲשֶׁר תִּמְכֹּר מִמֶּנִּי אֵלּוּ [אֲשֶׁר] אֲנִי נוֹתֵן לְךָ בְּסַךְ פְּלוֹנִי מֵהַיּוֹם, אֲנִי נוֹתֵן לְךָ שָׂכָר פְּלוֹנִי, אִם תַּרְצֶה מִכֹּר אוֹתָם הַיּוֹם, וְאִם בְּיוֹם אַחֵר יוֹתִיר מִסַּךְ הַמְּמֻדִּים יִמְכְּרֵם הָאֵינוֹ יְהוּדִי בְּיוֹם אַחֵר וְיִקַּבֵּל שְׂכָרוֹ מִשֶּׁלּוֹ. וְהָרַב מַהֲרַ"י זַיְיִן בַּעַל הַמְחַבֵּר שַׁעֲרֵי יְשׁוּעָה חָלַק עָלָיו וְכָתַב דְּאֵין לוֹ תַּקָּנָה אֶלָּא אִם כֵּן יַרְוִיחַ לוֹ זְמַן אוֹ קֹדֶם שַׁבָּת אוֹ אַחַר שַׁבָּת שֶׁיּוּכַל הָאֵינוֹ יְהוּדִי לְמָכְרָם בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְכֵיוָן שֶׁהִרְוִיחַ לוֹ זְמַן מֻתָּר הַיִּשְׂרָאֵל לִקַּח מִמֶּנּוּ מַה שֶּׁנִּשְׁאַר בְּיָדוֹ אַחַר שַׁבָּת עַיֵּן שָׁם:

בֵּאוּר הַלָּכָה

ו * **אִם אָפוּ וְכוּ'.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק כג) שֶׁכָּתַבְנוּ דַּאֲפִלּוּ אִם לֹא הָיָה הָאֲפִיָּה בְּעַל כָּרְחוֹ, גַּם כֵּן בְּהַבְלָעָה מֻתָּר בְּדִיעֲבַד, וְאַף דְּמַהֲבַ"ח (סי' רמג ס"ג) לֹא מִשְׁמַע שָׁם בְּתְחִלָּה כֵּן, מִכָּל מָקוֹם מִסּוֹף דְּבָרָיו שָׁם שֶׁכָּתַב דְּאֵין מִי שֶׁחוֹלֵק עַל הוֹרָאַת רַב נָטְרוּנַאי גָּאוֹן מִשְׁמַע בְּהַדְיָא כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ, דַּהֲלֹא שָׁם הָיָה בְּרָצוֹן, וְכֵן מִשְׁמַע שָׁם מִשְּׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים שֶׁכֻּלָּם הֶעְתִּיקוּ דְּבָרָיו לַהֲלָכָה דְּהֵיכָא דְּאָפוּרוֹ הוּא רַק מִשּׁוּם מְרִאִית הָעַיִן בְּדִיעֲבַד שָׁרוֹ מֻתָּר, וְהָכִי נָמֵי כֵּיוָן שֶׁהִשְׁכִּירוֹ לְשָׁנָה אוֹ לְחֹדֶשׁ אֲפוּרוֹ הוּא רַק מִשּׁוּם מְרִאִית הָעַיִן בְּנַ"ל בְּרֵישׁ סִימָן רמ"ג, וְהַפְּרִי מְגַדִּים שָׁם בְּאוֹת ה' בְּאֹפֶן דְּיֵשׁ מֵרֹאשׁ דִּבְרֵי הַב"ח דְּאָם הָיָה הָאֲפִיָּה בִּרְצוֹנוֹ, בְּדִיעֲבַד אָסוּר אַף אִם הָיָה בְּהַבְלָעָה, מִשּׁוּם דְּמִיחֲזֵי כְּשֶׁלּוֹחוֹ, וְלֹא יָדַעְתִּי כַּוָּנָתוֹ, דְּמִסּוֹף דְּבָרָיו שָׁם וְכֵן מִשְׁאָר הָאַחֲרוֹנִים מוּכָח בְּהַדְיָא כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ:

* **עַל כָּרְחוֹ וְכוּ'.** עַיֵּן בַּב"ח שָׁם שֶׁכָּתַב דִּלְדִבְרֵי רַשׁ"י (ע"ז כב. ד"ה אסור) וּשְׁאָר מְפָרְשִׁים שֶׁפֵּרְשׁוּ הַטַּעַם דְּאִם בָּאוּ לְחַשְּׁבוֹן אָסוּר מִשּׁוּם דְּמִיחֲזֵי כְּשֶׁלּוֹחוֹ, לֹא שַׁיָּךְ אִם הָיָה בְּעַל כָּרְחוֹ, וְרַק רַבֵּנוּ גֵּרְשׁוֹן (הוא"ד במרדכי שבת פ"א סי' רמה) סוֹבֵר דְּהַטַּעַם מִשּׁוּם דְּמִיחֲזֵי כְּשָׂכַר שַׁבָּת, וְטַעַם זֶה שַׁיָּךְ נַמִּי אַף בְּבַעַל כָּרְחוֹ, וְנִמְצָא לְפִי דְּבָרָיו דִּין זֶה הוּא לָאו אַלִּיבָּא דְּכֻלֵּי עָלְמָא. וְלִי נִרְאֶה דְּעַל עִקַּר דִּין זֶה אֵין רַ"ש חוֹלֵק, דְּגַם הוּא מוֹדֶה לְסִבָּרַת רַבֵּנוּ גֵּרְשׁוֹן דְּהֵיכָא דְּאָסוּר מִשּׁוּם שָׂכָר שַׁבָּת אָסוּר אַף בְּבַעַל כָּרְחוֹ, וְלָכָךְ סָתַם הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ אֶת דִּינוֹ בְּלִי שׁוּם חוֹלֵק, וּמַה שֶּׁהִצְרִיךְ רַ"ש לְבָאֵר הַבְּרִיתָא דְּאִם בָּאוּ לְחַשְּׁבוֹן אָסוּר מִשּׁוּם דְּמִיחֲזֵי כְּשֶׁלּוֹחוֹ, סְבָרְתּוֹ הוּא דַּהֲלֹא הַיִּשְׂרָאֵל עָשָׂה בְּעַצְמוֹ יוֹם חֹל כְּנֶגֶד מַה שֶּׁעָשָׂה אֵינוֹ יְהוּדִי בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, וְאֵין זֶה שָׂכָר שַׁבָּת גְּמוּרָה, אֶלָּא דְּעַל יְדֵי זֶה שֶׁמִּיחֲזֵי הָאֵינוֹ יְהוּדִי כְּשֶׁלּוֹחוֹ בְּפֹעֲלְתּוֹ בְּשַׁבָּת נִמְצָא מַה שֶּׁנּוֹטֵל הַיִּשְׂרָאֵל אַחַר כָּךְ הוּא כְּשָׂכַר שַׁבָּת, וְכֵן מַשְׁמַע בְּהַדְיָא בְּרַשׁ"י [שָׁם בַּעֲבוֹדָה זָרָה דַּף כ"ב (ע"א)] דְּבִזּוי אָסוּר כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּעִנְיָנֵנוּ דְּהוּא שָׂכָר שַׁבָּת גְּמוּר גַּם רַשׁ"י מוֹדֶה דִּבְכָל גַּוְונֵי אָסוּר אַף בְּדִיעֲבַד אִם לֹא הָיָה בְּהַבְלָעָה:

* **אָסוּר לֵהָנוֹת.** עַיֵּן בְּבֵגְדִי יֶשַׁע שֶׁעַל הַמֶּרְדְּכַי (שם אות כא) **שֶׁאוֹמֵר שָׁם לְחַד גִּירְסָא דְּדוֹקָא לְכַתְּחִלָּה אָסוּר לוֹ לְקַבֵּל שָׂכָר שַׁבָּת, אֲבָל בְּדִיעֲבַד אִם קִבֵּל אֵין הַהֶנְאָה מִזֶּה אָסוּר.** עַיֵּן שָׁם רְאִיתוֹ לָזֶה, **וּמִלִּישָׁנָא דְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ לֹא מַשְׁמַע כֵּן,** וְגַם רְאִיתוֹ יֵשׁ קְצָת לְדָחוֹת וְאֵין כָּאן מָקוֹם לְהַאֲרִיךְ בָּזֶה [א]וְצָרִיךְ עִיּוּן:

א * **כְּגוֹן מַחֲרֵשָׁה.** יֵשׁ לוֹמַר דְּבָא לְאוּרוֹיֵי דְּדוֹקָא **שֶׁעוֹשֶׂה בָּהֶם מְלָאכָה דְּאוֹרַיְתָא, אֲבָל בְּעוֹשֶׂה בָּהֶם מְלָאכָה דְּרַבָּנָן מֻתָּר.** כֵּיוָן דְּלֹא מִיחֲזֵי כְּ

בְּשַׁבָּת, נִרְאֶה כְּמוֹ שֶׁעוֹשֶׂה מְלַאכְתּוֹ בְּשִׁלּוּחוֹתוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְזֶה אָסוּר דַּאֲמִירָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי שְׁבוּת, וְאַף עַל גַּב דִּכְסִימָן רנ"ב סָעִיף ב' אִיתָא דְּשָׁרֵי לִתֵּן עוֹרוֹת לְעַבְּדָן עִם חֲשֵׁכָה דְּאֵינוֹ יְהוּדִי אַדַּעְתֵּיהּ דְּנִפְשֵׁיהּ קָעָבִיד כֵּיוָן דְּקָצַץ לוֹ דָּמִים, שָׁאנֵי הָתָם שֶׁאֵין רֶוַח לְיִשְׂרָאֵל בְּמַה שֶּׁהָאֵינוֹ יְהוּדִי עוֹשֶׂה בְּשַׁבָּת, אֲבָל בִּשְׂכִירוּת כֵּלִים יָדוּעַ הוּא שֶׁאִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי שִׁישְׁבוֹת בְּהַכֵּלִים בְּשַׁבָּת לֹא יִתֵּן לוֹ שְׂכִירוּת כָּל כָּךְ, הִלְכָּךְ כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ רֶוַח לְיִשְׂרָאֵל בְּמַה שֶּׁהַכֵּלִים נִשְׂכָּרִים אֲצֶל הָאֵינוֹ יְהוּדִי בְּסִתְמָא וְעוֹשֶׂה בָּהֶן מְלָאכָה בְּשַׁבָּת, מִיחֲזֵי כְּשִׁלּוּחוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל לָזֶה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁמּוֹסֵר לוֹ בְּרֵיעִי וַחֲמִישִׁי מַתָּר, דְּלֹא מִתְחֲזֵי כְּלֵי הַאי כְּשִׁלּוּחוֹ: **(ב) וְכַיּוֹצֵא בָּהּ.** כְּגוֹן רַחַיִם וְכָל כְּלֵי אֻמָּנוּת [הָרא"ש (שם)]. וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (משז"ל סק"א) דְּהוּא הַדִּין כֵּלִים שֶׁאֵין עוֹשִׂין בְּצַעֲמָן מְלָאכָה, כְּגוֹן גִּיגִית שֶׁהַשָּׂכָר נַעֲשֶׂה בָּהּ (ג) אוֹ קְדֵרָה שֶׁמְּבַשְּׁלִין בָּהּ וְכָל כְּהַאי גַּוְונָא, כֵּיוָן דְּכָל פָּנִים הָאֵינוֹ יְהוּדִי עוֹשֶׂה בָּהֶן מְלָאכָה מִיחֲזֵי כְּשִׁלּוּחוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְלֹא בָּא הָרַב רַבֵּנוּ יוֹנָה לְמֵעוּטֵי אֶלָּא כְּשֶׁמַּשְׁכִּיר לוֹ חָלוּק וְטַלִּית וּכְהַאי גַּוְונָא אֵיזֶה כְּלֵי שֶׁאֵין עוֹמֵד לַעֲשׂוֹת בָּהּ מְלָאכָה, דְּמֵאֲחַר לְהַשְׂכִּיר לוֹ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ס) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ת"ר) וְטַ"ז (סק"א) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים: (ב) ט"ז (שם) וּמְבֹאָר בְּרָא"ש (פ"א סי' לו) וּבֵית יוֹסֵף (שם) בְּאָרֵךְ כְּמוֹ שֶׁהִצְּתַּקְנוּ: (ג) עַיֵּן בִּגְמָרָא י"ח (ע"ב):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (סי"ט) כתב: אסור ליהנות ממנו עולמית בין לו בין לאחרים מפני שהוא שכר שבת.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן רמו

בָּהּ, אָסוּר לְהַשְׁכִּיר לְאֵינוֹ יְהוּדִי בְּעֶרֶב שַׁבָּת. וּבְיוֹם הַחֲמִישִׁי מֻתָּר לְהַשְׁכִּיר לוֹ, [ג]וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִטֹּל שְׂכַר שַׁבָּת אֶלָּא (פ) (ג) בְּהַבְלָעָה, כְּגוֹן שֶׁיַּשְׁכִּיר לוֹ לְחֹדֶשׁ אוֹ לְשָׁבוּעַ. (ד) [ד]וּלְהַשְׁאִיל לוֹ מֻתָּר אֲפִלּוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת. הַגָּהּ: * וְכֵן עִקַּר כַּפְּבָרָא הָאַחֲרוֹנָה. * וּמֻתָּר לְהַשְׁאִיל לוֹ בְּעֶרֶב שַׁבָּת (טור וסמ״ג (לאוין סה) וסמ״ק (מצוה רסב) ותוספות פרק קמא דשבת (יט. ד״ה (פ) ישמיר)) אַף עַל גַּב שֶׁמַּתְנֶה שֶׁהָאֵינוֹ יְהוּדִי יַחֲזֹר וְיַשְׁאִיל לוֹ, (ה) * וְלֹא אָמְרִינַן בְּכִי הַאי גַּוְנָא דְּהָוֵי כְּשָׁכִיר (הגהות מיימוני פרק ו׳ (מהל׳ ק)): ב [ה]אָסוּר לְהַשְׁאִיל (ו) שׁוֹם כְּלִי לְאֵינוֹ יְהוּדִי בְּשַׁבָּת, (ז) [ו]וַאֲפִלּוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת אִם הוּא סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה כָּל שֶׁאֵין שְׁהוּת לְהוֹצִיאוֹ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ שֶׁל הַמַּשְׁאִיל (ח) קֹדֶם חֲשֵׁכָה, [ז]מִפְּנֵי שֶׁהָרוֹאֶה סָבוּר שֶׁיִּשְׂרָאֵל (ט) צְוָהוּ (ג) לְהוֹצִיאוֹ: ג (י) * [ח]אָסוּר לְהַשְׁכִּיר אוֹ לְהַשְׁאִיל * בְּהֶמְתּוֹ לְאֵינוֹ יְהוּדִי (יא) כְּדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה בָּהּ (ג) מְלָאכָה בְּשַׁבָּת, שֶׁאָדָם מְצַוֶּה (יב) עַל * שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ. הַגָּהּ: אֲבָל יָכוֹל לְהַשְׁכִּירָהּ אוֹ לְהַשְׁאִילָהּ וּלְהַתְנוֹת שֶׁיַּחֲזִירֶנָּה לוֹ קֹדֶם הַשַּׁבָּת, אֲבָל לֹא מְהֻגֵּי אִם מַתְנֶה

ג שָׁם בְּתוֹסְפוֹת (ד״ה לא ישכיר) וְהָרא״ש (שם) וְהָרַמ״ה וּשְׁאָר פּוֹסְקִים.
ד סמ״ג (לאוין סה) וְסמ״ק (מצוה רסב) וְסֶפֶר הַתְּרוּמָה (סי׳ רכא) וְהַגָּהוֹת מֵיימוֹנִי (דפוס קושטא) פֶּרֶק ו׳ (הט״ו) (בְּשֵׁם) [וְהוּא מִדִּבְרֵי] הַתּוֹסְפוֹת (שם).
ה שָׁם.
ו שַׁבָּת י״ח (ע״ב) וּכְרַבִּי עֲקִיבָא אֲלִיבָּא דְּבֵית הִלֵּל.
ז סמ״ג (שם) וְהַתְּרוּמָה (שם).
ח טור שָׁם.

בְּאֵר הֵיטֵב

א (פ) בְּהַבְלָעָה. אֲבָל לְטַל שְׂכַר שַׁבָּת לְחוּד, אֲפִלּוּ בִּכְלֵי שֶׁאֵין עוֹשִׂין בּוֹ מְלָאכָה, אֲפִלּוּ בְּחֶדֶר לְדוּר בּוֹ, אָסוּר כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר סִימָן ש״ו סָעִיף ד׳. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג):

ב (ג) לְהוֹצִיאוֹ. וְאִם הָעִיר מֻקָּפֶת חוֹמָה דַּמֻּתָּר לְטַלְטֵל בְּכָלָהּ, יֵשׁ לְהָקֵל בְּעֵת הַצֹּרֶךְ, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) וְט״ז (סק״ג): ג (ג) מְלָאכָה בְּשַׁבָּת. דְּזֶה אָסוּר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אֲפִלּוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת: (ג) בְּהַבְלָעָה. אֲבָל (ד) לְטַל שְׂכַר שַׁבָּת לְחוּד אֲפִלּוּ בִּכְלֵי שֶׁאֵין עוֹשִׂין בּוֹ מְלָאכָה, אוֹ שֶׁמַּשְׁכִּיר לוֹ חֶדֶר לְדוּר בּוֹ, אָסוּר לְכַלְּאָ, וּכְמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר לְקַמָּן בְּסִימָן ש״ו סָעִיף ד׳: (ד) וּלְהַשְׁאִיל לוֹ וְכוּ׳. דְּכֵינָן שֶׁאֵין רָוַח לְיִשְׂרָאֵל בִּמְלָאכָת הָאֵינוֹ יְהוּדִי, לֹא יֹאמְרוּ שֶׁלְּוָחוֹ הוּא לָזֶה, וְעַל כֵּן מֻתָּר לְהַשְׁאִיל לוֹ אֲפִלּוּ לְיוֹם הַשַּׁבָּת לְחוּד, אֲפִלּוּ כֵּלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה הָאֵינוֹ יְהוּדִי מְלָאכָה בָּהֶן: (ה) וְלֹא אָמְרִינַן וְכוּ׳. הֵיכִינוֹ שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מַשְׁאִילוֹ חִנָּם כִּי אִם בִּשְׂכַר שֶׁיַּשְׁאִילֶנּוּ אַחַר כָּךְ, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן דְּלֹא הָוֵי בְּדֶרֶךְ שְׂכִירוּת מַמָּשׁ לוֹמַר אָתֵּן לְךָ כָּךְ כְּדֵי שֶׁתַּשְׁאִילֵנִי כְּלִי שֶׁלְּךָ, שָׁרֵי [בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ודוקא)], וְעַיֵּן בְּאוּר הַלָּכָה (ד״ה ולא): ב (ו) שׁוּם כְּלִי. הֵיכִינוֹ אֲפִלּוּ כֵּלִים שֶׁאֵין עוֹשִׂין בָּהֶן מְלָאכָה, (ה) וְאָסוּר אֲפִלּוּ לְדַעַת רִאשׁוֹנָה: (ז) וַאֲפִלּוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת אִם הוּא וְכוּ׳. וְאָסוּר אֲ אֲפִלּוּ לְמִכֹּר לוֹ אוֹ לִתֵּן לוֹ בְּמַתָּנָה וּכְמוֹ שְׁמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסִימָן רנ״ב סָעִיף א׳, וְעַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה מַה שָּׁכָתַבְנוּ בָּזֶה: (ח) קֹדֶם חֲשֵׁכָה. הֵיכִינוֹ קֹדֶם שֶׁתִּשְׁקַע הַחַמָּה [מַגִּיד מִשְׁנָה] (פ״ו הי״ט): (ט) צְוָהוּ לְהוֹצִיאוֹ. לְחוּץ לִרְשׁוּת הָרַבִּים. (ו) וַאֲפִלּוּ לְדִידָן דְּלֵית לָן רְשׁוּת הָרַבִּים גְּמוּרָה, אָסוּר, דַּאֲמִירָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי שְׁבוּת הוּא אֲפִלּוּ בְּמִילֵי דְּרַבָּנָן, (ז) וְאִם כֵּן אִם הָעִיר מֻקָּפֶת חוֹמָה דַּמֻּתָּר לְטַלְטֵל בְּכֻלָּהּ, א]וְהָאֵינוֹ יְהוּדִי גַּם כֵּן דָּר שָׁם, שָׁרֵי לְהַשְׁאִילוֹ כֵּלִים שֶׁאֵין עוֹשִׂין מְלָאכָה בָּהֶן. (ח) וְלִמְכֹּר לוֹ (ט) וּלְהַשְׁכִּירוֹ אָסוּר אַף בָּזֶה, שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ שֶׁמָּכַר וְהִשְׁכִּיר לוֹ בְּשַׁבָּת. (י) וְאִם הוּא כֵּלִים שֶׁעוֹשִׂין בָּהֶן מְלָאכָה אֲפִלּוּ לְהַשְׁאִילוֹ אָסוּר, אֶלָּא אִם כֵּן יוֹצִיאֵם מִפֶּתַח בֵּיתוֹ קֹדֶם הַשַּׁבָּת, שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ בִּשְׁלִיחוּתוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה מְלָאכָה בְּשַׁבָּת: ג (י) אָסוּר לְהַשְׁכִּיר וְכוּ׳. (יא) כְּדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה וְכוּ׳. אֲפִלּוּ (יא) בְּיוֹם רִאשׁוֹן, וַאֲפִלּוּ בְּהַבְלָעָה: (יב) עַל שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ. [הַגְּרַ״א, וְכֵן מוּכָח מֵהַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ גּוּפֵיהּ]: (שמות כג יב) לְמַעַן יָנוּחַ שׁוֹרְךָ וַחֲמֹרֶךָ וְגוֹ׳. וְאַף עַל גַּב דְּהַשְׁכִּיר הַבְּהֵמָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי, הָא קַיְימָא לָן (ע״ז טו.) דְּשְׁכִירוּת לֹא קָנְיָא, וַהֲוָה לֵיהּ בְּהֶמְתּוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל וּמְצֻוֶּה עַל שְׁבִיתָתָהּ. (יב) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּלְחוּמְרָא אָמְרִינַן דְּשְׁכִירוּת קָנְיָא, וְעַל כֵּן אִם יִשְׂרָאֵל שָׂכַר בְּהֵמָה מֵאֵינוֹ יְהוּדִי מְצֻוֶּה עַל שְׁבִיתָתָהּ, (יג) וְנָכוֹן לְהַחְמִיר כְּיָנִין דְּהוּא

בְּהֵמוֹת כְּמוֹ שֶׁהִזְכִּיר (שם ה״ד) לְעִנְיַן מְכִירַת בְּהֵמָה גַּסָּה דִּבְסוּס מֻתָּר, וְהַשַּׁעַם דְּשָׁם הוּא רַק גְּזֵרָה מִפְּנֵי חֶשֶׁד שֶׁמָּא יָבֹא לִשְׁאֲלָהּ וּשְׁכִירוּת וְנִסְתַּלֵּק, וְלָכֵן בְּסוּס דִּסְתָמָא עוֹמֵד לִרְכִיבָה שַׁאֲנֵי בָּזֶה מִשּׁוּם שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ לְרֹב הַפּוֹסְקִים דְּחִי נוֹשֵׂא אֶת עַצְמוֹ לֹא גָּזְרוּ רַבָּנָן עַל הַמַּכִּירָה, וְכִדְאִיתָא בִּגְמָרָא (ע״ז טז.. שבת צד:), מַה שֶּׁאֵין כֵּן בִּשְׁאֲלָה וּשְׁכִירוּת גּוּפָא דְּהוּא נוֹגֵעַ לְאִסּוּר דְּאוֹרַיְתָא בְּוַדַּאי יֵשׁ לְחֹשׁ שֶׁמָּא יִטְעִינוּ בְּאֵיזֶה [וּבְקָרוֹ בְּמִקּוֹמוֹתֵינוּ שֶׁהַסּוּס מְיֻחָד גַּם כֵּן לִמְשָׁא [וְלֹא כְּמוֹ בִּמְקוֹמוֹתָם שֶׁהַחֲמוֹר מְיֻחָד הוּא לְמַשָּׂא וְהַסּוּס רַק לִרְכִיבָה] בִּנְוַאי פָּשׁוּט דְּאָסוּר לְהַשְׁכִּיר אֲפִלּוּ סוּס, וְכֵן מָצָאתִי בְּעוֹלַת שַׁבָּת (סק״ב) שֶׁהֶבִיא כֵּן לְדִינָא בְּשֵׁם הָרַלְבַּ״ח (סִי׳ כח), וְכֵן הֶבִיאוֹ גַּם כֵּן הָאֲלִיָּה רַבָּה (ס״ק יב) בְּלִי שׁוּם חוֹלֶק וְכֵן כָּתַב הַכַּנֶּסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט), וּמַה שֶּׁהֶבִיא הַבְּאֵר הֵיטֵב (סק״ג) דְּלְרִכּוּב הָאֵינוֹ יְהוּדִי עַל בְּהֵמַת יִשְׂרָאֵל אֵין לְהַקְפִּיד וְכוּ׳, אֵין הַכְּנָסָה כָּאן, דְּהָתָם גַּבֵּי [בְּעִנְיַן הָאִסּוּר בְּסִימָן ש״ח סָעִיף כ״ב סוּס, רַק שֶׁמִּיְּרֵי בְּעִנְיַן הָאִסּוּר בְּסִימָן רנ״ב עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּפָרֵי מְגַדִּים (א״א מִשְׁבְּצוֹת זָהָב סק״ב) שֶׁכָּתַב דְּמִשּׁוּם שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ. וְהוּא הַדִּין חֲיוֹת וְעוֹפוֹת שֶׁלּוֹ, וַאֲפִלּוּ עַל מִינִים שֶׁבָּיִם [בְּפֶרֶק ה׳ דְּבָבָא קַמָּא (נה. ותוס׳ שם ד״ה המניח) וְהוּבָא בְּחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר] * שְׁבִיתַת בְּהֶמְתּוֹ. וְהוּא הַדִּין חֲיוֹת וְעוֹפוֹת שֶׁלּוֹ, וַאֲפִלּוּ עַל מִינִים שֶׁבָּיִם

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: ב (ס) דְּכֵן אֵיתָא גַּם בְּרַמְבַּ״ם (פ״ו הי״ט) וְהוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש בשבת): (ו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) וְט״ז (סק״ג): (ז) מָגֵן אַבְרָהָם (שם), אַךְ הַמַּגֵּן אַבְרָהָם כָּתַב [ב]דְּיֵשׁ לְהַקֵּל בָּזֶה רַק לְעֵת הַצֹּרֶךְ מִשּׁוּם דְּחִשֵּׁשׁ (שם) וְט״ז (סק״ג) וְהָעַתִּיקוֹ גַּם לְטַעַם הָרַמְבַּ״ם (שם) עַיֵּן שָׁם, וְהַט״ז הַקֵּל בָּזֶה בְּפִשִׁיטוּת, וּמֵאֲלִיָּה רַבָּה (סק״ח)

מִשְׁמַע דְּסִבִירָא לֵיהּ כְּטַ״ז עַיֵּן שָׁם: (ס) מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן רנ״ב (סק״ד) וְהָעַתִּיקוֹ הַפְּרִי מְגַדִּים בְּעִנְיָנֵנוּ (א״א סק״ז): (ע) פְּרִי מְגַדִּים בְּסִימָן זֶה (שם): (י) פְּרִי מְגַדִּים בְּסִימָן רנ״ב (א״א סק״ד): ג (יא) הַסְכָּמַת הַפּוֹסְקִים: (יב) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח) בְּשֵׁם הַגָּהוֹת אֲשֵׁרִ״י (ע״ז פ״א סי׳ כב): (יג) וְאַף דְּלִכְאוֹרָה מִשְׁמַע מֵהַמָּגֵן אַבְרָהָם דְּהוּא סָפֵק גְּמוּר

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו״ע הרב (ס״ה) כתב שאפילו דר האינו יהודי במקום שאינו מעורב מותר בענין שאין לחוש למראית העין של הרואה אותו יוצא מביתו של ישראל (כגון שביתו של ישראל רחוק כל כך ממקום שאינו מעורב, בענין שהרואה אותו יוצא מביתו של ישראל אינו רואה שהוא יוצא למקום שאינו מעורב). **ב]** וכ״כ בשו״ע הרב (ס״ח).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah